

Sygn. akt	III AUa 668/14
------------------	-----------------------

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **14 stycznia 2015 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Alicja Podczaska
	Protokolant	St. sekr. sądowy A. K. (1)

po rozpoznaniu w dniu **14 stycznia 2015 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) **Szpitala (...)** w K. z udziałem zainteresowanych :
S. W., A. K. (2), E. M., J. M., L. P. oraz Centrum (...) Sp. z o.o. w K.
i Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) A. N.
w S.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **16 grudnia 2013 r.** sygn. akt **IV U 1267/13**

I. oddala apelację,

II. zasądza od Wojewódzkiego Szpitala (...) II w K. na rzecz **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.** kwotę **600 zł (słownie : sześćset złotych)** tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym .

Sygn. akt III AUa 668/14

Uzasadnienie

wyroku z dnia 14 stycznia 2014r.

Decyzjami z dnia 7 sierpnia 2013 r., 12 sierpnia 2013r. i 13 sierpnia 2013r. -skierowanymi do płatnika składek (...) Szpitala (...)

w K. i ubezpieczonych : A. K. (2), J. M., L. P. ,E. M. i S. W. , Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. stwierdził, że w/w zainteresowani z tytułu umów zlecenia zawartych z Centrum (...) Sp. z o.o. w K. i Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej (...) -A. N. w S. ,w okresach szczegółowo wskazywanych w decyzjach, podlegają ubezpieczeniom społecznym jako pracownicy Szpitala . W podstawie prawnej decyzji powołane zostały art.83 ust.1 pkt 1 w zw. z art.6 ust.1 pkt 1, art. 8ust.2a, art. 11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 205,poz.1585 ze zm.). W uzasadnieniach zaś faktycznych w/w decyzji organ rentowy naprowadzał , że zainteresowani :

A. K. (2), J. M., L. P. ,E. M. i S. W. podczas zatrudnienia na podstawie umów o pracę w (...) Szpitalu (...) w K. zawarli umowy zlecenia z Centrum (...) Sp. z o.o. w K. (czterech z pierwszych zainteresowanych) i Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej (...) -A. N. w S. (S. W.). Na podstawie tych umów zainteresowani świadczyli pracę na rzecz Szpitala wykonując czynności należące do zakresu ich obowiązków pracowniczych jako pielęgniarki Oddziałów Szpitala, względnie ratownik- kierowca ambulansu (w przypadku S. W.) .W świetle więc art.8 ust.2a ustawy systemowej, powyższe – w ocenie organu rentowego- uzasadniać miało przyjęcie ,że zainteresowani winni zostać objęci ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym z tytułu umów zlecenia jako pracownicy (...) Szpitala(...)w K., który tym samym ma być także płatnikiem tych składek.

W jednobrzmiących odwołaniach od w/w decyzji ZUS ,(...)Szpital (...) w K. wnosząc o ich zmianę poprzez stwierdzenie ,że nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych z tytułu wykonywanych przez nich na rzecz Szpitala umów zlecenia , przy zasądzeniu stosownych kosztów procesu zarzucił , iż decyzje te wydane zostały z naruszeniem prawa materialnego w tym w szczególności przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 8 ust.2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 205,poz.1585 ze zm.) ,przy zaakcentowaniu ,że uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r.

II UPZ 6/09 nie ma tu swego zastosowania, a to wobec treści zawieranych przez Szpital z podwykonawcami w tym więc i z Centrum (...) Sp. z o.o.

w K. i Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej (...) -A. N.

w S. umów o udzielenie zamówienia na świadczenia zdrowotne . Niezależnie od tego odwołujący akcentował ,że w świetle art.16 , art. 17 czy art.18 w/w ustawy systemowej dopełnienie przez niego obowiązku w zakresie odprowadzenia składek od umów zlecenia pracowników może napotykać trudności w szczególności w sytuacji gdy doszło już do wypłaty wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia , a Szpital nie ma roszczenia regresowego wobec pracownika o zapłatę już uiszczonych przez zleceniodawcę składek .

W odpowiedziach na odwołania pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. wnosił o ich oddalenie z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych, przy zasądzeniu stosownych kosztów postępowania. Powielając argumentację jaka legła u podstaw zaskarżonych decyzji ,pozwany organ rentowy podkreślał ,ze wbrew stanowisku wnioskodawcy uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r. II UPZ 6/09 dotycząca wykładni art.8 ust.2 a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U.

z 2009 r. Nr 205,poz.1585 ze zm.) ma w okolicznościach faktycznych sprawy swoje pełne zastosowanie , czego najlepszym dowodem jest wyrok Sądu Najwyższego dnia 18 października 2011r. III UK 22/11 OSNP 2012/21-22/266 , w którym oddalona została skarga kasacyjna Szpitala (...) w J. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 20 października 2010r. III AUa 669/10 ustalającego ,że Niepubliczny Zespół (...) (który także ze Szpitalem zawierał umowy o udzielenie zamówienia na świadczenia zdrowotne) nie ma obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zawartych umów zlecenia z pracownikami Szpitala.

Wezwani do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych :A. K. (2), J. M., L. P. ,E. M. ,S. W. ,a także Centrum (...) Sp. z o.o. w K. i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej (...) -A. N. w S. , nie zajęli stanowiska procesowego .

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie , po rozpoznaniu odwołań (...) Szpitala (...) w K. (sprawy połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia w trybie art.219 k.p.c.) , wyrokiem z dnia 16 grudnia 2013 r. (sygn. akt IV U 1267/13) oddalił odwołania , zasądzając od wnioskodawcy na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy wskazał , że bezsporne w sprawie jest zawarcie przez wnioskodawcę umów z Centrum (...) Sp. z o.o. w K. i Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej (...) - A. N. w S. o udzielenie zamówień na świadczenia medyczne i pielęgniarskie .Na tej podstawie Centrum (...) Sp. z o.o. w K. zawarła umowy o świadczenie usług medycznych z zainteresowanymi A. K. (2), J. M., L. P. i E. M., zaś Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej (...) -A. N. w S. z zainteresowanym S. W. –pracownikami Szpitala – (odpowiednio w okresach ; od 1 października 2008r. do 31 grudnia 2009r. , od 5 grudnia 2008r. do 31 grudnia 2009r., od 1 stycznia 2009r.do 31 grudnia 2009r. , od 1 października 2008r. do 31 grudnia 2009r., i od 1 maja 2008r. do 31 sierpnia 2008r.)

W ramach tych umów w/w zainteresowani wykonywali swoje dotychczasowe obowiązki pracownicze na rzecz Szpitala jako pielęgniarki i ratownik medyczny –kierowca ambulansu. W świetle więc powyższego i wobec szerokiej definicji pracownika zawartej w art.8 ust.2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r.,poz.1442 ze zm.) , zdaniem Sądu Okręgowego ,dla celów ubezpieczeniowych zainteresowani ubezpieczeni winni być są traktowani przy wykonywaniu umów cywilnoprawnych , jak pracownicy Szpitala. To zaś determinuje wskazanie wnioskodawcy jako płatnika tych składek , stosownie do art.17 ust.1 wyżej powołanej ustawy systemowej, niezależnie od pewnych trudności jakie pojawić się mogą w związku z wypełnieniem tego obowiązku.

Na poparcie zaś tak wyrażonej oceny prawnej sprawy, Sąd I instancji przywoływał zarówno uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r. II UPZ 6/09 OSNP 2010/3-4/46 (podkreślając, iż, wbrew twierdzeniom odwołującego ma ona swe pełne zastosowanie w ustalonym stanie faktycznym sprawy) , jak też przywoływany przez ZUS w odpowiedzi na odwołania wyrok Sądu Najwyższego dnia 18 października 2011r. III UK 22/11 OSNP 2012/21-22/266.Przyjmując tym samym pełną legalność zaskarżonych decyzji ,Sąd I instancji w podstawie prawnej wyroku oddalającego odwołania , powołał dodatkowo art.477⁽¹⁴⁾ §1k.p.c. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu uzasadnione zaś zostało brzmieniem art.98 §1 k.p.c. , przy wskazaniu na §11ust.2

i § 2 ust.1i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r.,poz.490) ,określające wysokość stawki wynagrodzenia, reprezentującego organ rentowy , fachowego pełnomocnika.

Wyrok Sadu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie z dnia 16 grudnia 2013r. zaskarżony został przez (...) Szpital (...) w K. . W obszernej apelacji z dnia 4 marca 2014r. wnioskodawca zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie , w szczególności : art. 4 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz.1442 ze zm.) przez przyjęcie , iż płatnikiem składek w stosunku do osób świadczących pracę na rzecz swojego pracodawcy w ramach zawartych umów cywilnoprawnych z innym niż pracodawca podmiotem jest tenże pracodawca , nie zaś podmiot , z którym ta osoba zawarła umowę cywilnoprawną , art. 8 ust 2a w/w ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez uznanie , iż z treści tego przepisu wynika obowiązek pełnienia roli płatnika składek przez pracodawcę , także w stosunku do osób ,które na jego rzecz świadczą pracę w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z innym podmiotem , czy w końcu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia , polegający na błędnym uznaniu , że umowa cywilnoprawna łącząca (...) Szpital (...)w K. i podmiot trzeci jest umową cywilnoprawną do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia , wnosił o: zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie żądań odwołań na koszt pozwanego ZUS , względnie uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie

i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi ,przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego , jako części kosztów procesu. W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego ,skarżący nie kwestionując w istocie ustaleń faktycznych Sądu I instancji raz jeszcze reprezentował argumentację odwołań ,mającą stanowić o braku podstaw do przypisania mu roli płatnika składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych pracowników z tytułu realizowanych przez nich umów zlecenia.

Zainteresowani nie odnieśli się do wniosków i zarzutów apelacji , zaś

pozwany organ rentowy wniósł o jej oddalenie przy zasądzeniu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych .

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, rozpoznając apelację (...) Szpitala (...) w K. ,zważył co następuje ;

Apelacja jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

W świetle bowiem bezspornych okoliczności faktycznych , zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie – wbrew zarzutom apelacji- uznany być musi za trafny

i w pełni odpowiadający prawu. Przedmiotem sporu były decyzje organu rentowego ustalające , że zainteresowani z tytułu umów zlecenia zawartych z podmiotami zewnętrznymi , jako pracownicy (...)Szpitala (...)w K. podlegają ubezpieczeniu społecznemu u tego płatnika składek . Na wstępie należy wskazać , że konstrukcja uznania za pracownika została wprowadzona w art. 8 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz.1442 ze zm.) dla odstąpienia od zwolnienia z obowiązku ubezpieczenia w odniesieniu do umów cywilnoprawnych ,

o których mowa w jej art. 8 ust 2 , a także dla objęcia obowiązkiem ubezpieczenia umów o dzieło , jeżeli zostały zawarte z pracodawcą lub osobą trzecią w sytuacji wykonywania na ich podstawie pracy na rzecz pracodawcy . Konstrukcja uznania za pracownika została wprowadzona dla przeciwdziałania sytuacjom dzielenia wynagrodzenia pracowników między umową o pracę oraz umową zlecenia lub umową o dzieło w celu unikania opłacania składki na ubezpieczenia społeczne od części osiąganego wynagrodzenia . Zasadnicze znaczenie w łączeniu zatrudnienia pracowniczego , zatrudnienia niepracowniczego lub samozatrudnienia miało bowiem , poza obchodzeniem przepisów o wynagrodzeniu za godziny nadliczbowe , także ograniczanie obciążeń na ubezpieczenia społeczne . Rozszerzenie pojęcia pracownika dotyczy więc sytuacji, gdy pracę na podstawie jednej z wyżej opisanych umów wykonuje osoba, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika, w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest to, że będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy

z danym pracodawcą, jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą. Osoba taka, stosownie do treści

art. 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu tak jak pracownik. Z obowiązku tego wynikają określone przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zobowiązania obciążające płatnika składek, takie jak obowiązek zgłoszenia do ubezpieczenia (art. 36 ust. 1 i 2) oraz rozliczenia należnej składki (art. 17 ust. 1 i 2). Kwestią powyższą zajmował się Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 2 września 2009 r. o sygn. akt II UZP 6/09 OSNP 2010/3-4/46 stwierdził, iż płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią jest pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach tej umowy. Jak wynika z art. 4 pkt 2 lit a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnikiem składek za pracownika jest pracodawca. Skoro więc art. 8 ust. 2a tej ustawy rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność wykonywaną na podstawie m. in. umowy zlecenia czy umowy o dzieło, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy to, zgodnie z wykładnią literalną tego przepisu, a wbrew pogładowi wyrażonemu w apelacji, należy uznać, że także w zakresie czynności wynikających z zawartej umowy cywilnoprawnej należy go uznać (na potrzeby prawa ubezpieczeń społecznych) za pracownika. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanej uchwały „za taką wykładnią przemawia także

art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, według którego, w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również

przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia (...). Z przepisu tego wynika logicznie, że płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie uwzględnia się” w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy”. Takie rozwiązanie wydaje się w pełni uzasadnione w sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy. Zarzut skarżącego, że przywołana uchwała Sądu Najwyższego nie ma w niniejszej sprawie swego zastosowania jest przy tym absolutnie bezzasadny. Jakkolwiek bowiem uchwała ta odnosił się wprost do zawieranych przez pracowników z osobą trzecią umów o dzieło, a nie jak w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy umów zlecenia, to jednak generalnie dokonuje wykładni pojęcia pracownika w rozumieniu art.8ust.2a ustawy systemowej, gdzie równoważnie dla określenia tego skutków wskazano tak na umowę o dzieło jak i umowę zlecenia. Nieporozumieniem jest przy tym argumentacja wnioskodawcy, iż przesądzają w tym względzie ma być umowa łącząca goz podwykonawcami o udzielenie zamówienia na świadczenia zdrowotne, skoro w świetle literalnego brzmienia omawianej regulacji prawnej, jedynie przesądzają w tym zakresie jest relacja (umowa) łącząca – w tym wypadku- pracownika z osobą trzecią w ramach której wykonuje on w istocie pracę na rzecz swego pracodawcy. Słusznie też zaakcentował Sąd I instancji, iż prawidłowość dokonanej przez niego oceny prawnej sprawy- skutkującej wskazaniem na wnioskodawcę jako płatnika składek zatrudnionych z tytułu realizowanych przez nich na rzecz Szpitala umów zlecenia - potwierdza wprost, zapadły w analogicznym stanie faktycznym, wyrok Sądu Najwyższego dnia 18 października 2011r. III UK 22/11 OSNP 2012/21-22/266.

Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzonych względów- z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych- na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak

w punk I sentencji wyroku. Końcowy wynik sprawy uzasadniał z kolei obciążenie skarżącego poniesionymi przez organ rentowy w postępowaniu odwoławczym kosztami zastępstwa procesowego, o czym orzeczono jak w pkt II sentencji wyroku na podstawie art.98 § 1k.p.c, przy uwzględnieniu minimalnej stawki wynagrodzenia fachowego pełnomocnika ZUS przewidzianej w §12ust.1pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r.,poz.490) i ilości połączonych do rozpoznania spraw.

Zarządzenie;

(...)

(...)

(...)

(...)